

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Kfv. II. 37.827/2012/3.szám

A Kúria a Dr. Békefi László ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Nemzeti Közlekedési Hatóság Központ alperes ellen tulajdonjog átvezetése tárgyában hozott határozat felülvizsgálata iránt indított perben a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 18. napján meghozott 16.K.30.933/2012/7. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 16.K.30.933/2012/7. számú ítéletét - az indokolás módosításával - hatályában fenntartja.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes a lajstromszámú sorozatszámú motorcsónak tulajdonjogának megvételére 2011. április 26-án adás-vételi szerződést kötött. A szerződésben az eladó a vevő tulajdonjogának lajstromba történő bejegyzéséhez hozzájárult.

A szerződő felek 2011. június 16-án az adásvételi szerződést kiegészítették, rögzítve, hogy a tárgyi jármű tekintetében a Nemzeti Közlekedési Hatóság üzemeltetőként bejegyezte. A kiegészítő szerződés 3. pontjában a szerződő felek rögzítették azt is, hogy az üzemeltető üzemeltetési, használati jogosultsága a tárgyi jármű tekintetében megszűnt, ezért ezen okirat aláírásával kérik a hatóságot annak törlésére. A kiegészítő szerződés 4. pontjában rögzítették továbbá, hogy amennyiben a hatóság az üzemeltető nyilatkozata nélkül a tárgybeli jog törlését megtagadná, úgy a felperes tulajdonjogát a kérdéses jármű tekintetében ezen jog fennállta mellett kérik bejegyezni.

A felperes ezt követően a 2011. június 29-én előterjesztett kérelmében a vízi jármű tulajdonjog változásának bejegyzését kérte az adásvételi szerződés és a szerződés kiegészítés csatolása mellett.

A Nemzeti Közlekedési Hatóság Ütügyi-, Vasúti és Hajózási Hivatal az üzembentartót nyilatkozat tételre hívta fel. Az üzembentartó az üzembentartói jogának fenntartásáról nyilatkozott, és közölte, hogy az adásvétellel sem ért egyet, mert a vízi járműért fizetett, azt 2000. év óta használja.

Az elsőfokú hatóság a 2011. augusztus 23-án kelt 75/B/1272/6/2011. számú határozatával a felperes tulajdonjog változás bejegyzése iránti kérelmét elutasította az úszólétesítmények lajstromozásáról szóló 198/2000.(XI.29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: lajstromrendelet) 41.§ (1) bekezdésére

hivatkozással, az üzemtartó jog jogosultjának bejegyzést engedő hozzájárulása hiányára utalással.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2012. január 13-án kelt EH/MD/NS/B/22/0/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

Az alperes határozatának felülvizsgálata iránt a felperes keresetet nyújtott be, amelyben arra hivatkozott, hogy a tulajdonos változás bejegyzéséhez az üzemtartó engedélye nem szükséges a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdése értelmében.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak találta, mert álláspontja szerint a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdése szerint a bejegyzési hozzájárulást a bejegyzendő jog jogosult köréhez tartozó személytől kell beszerezni, nem szükséges minden, a tárgyi járműhöz tartozó jog minden jogosultjának a bejegyzési hozzájárulása. A hatóság a benyújtott kérelemhez kötve volt, a kérelem kizárólag a tulajdonjog változás bejegyzésére irányult, mely jog bejegyzése az üzemtartó jogot nem érintette, ezért az üzemtartó nem tekinthető olyan jogosultnak, akinek a bejegyzéshez való hozzájárulására szükség lett volna. Megállapította ugyanakkor az elsőfokú bíróság, hogy az alperes megsértette a kérelemhez kötöttség elvét, amikor az üzemtartó jog vizsgálatát is az eljárás körébe vonta, ugyanakkor nem tisztázta, hogy a felperes kérelme a szerződés kiegészítésben foglalt ellenére miért nem terjed ki az üzemtartó jog megszüntetésére. Mivel a benyújtott kérelem ellentétben áll az üzemeltetési-használati jogosultság megszüntetésére vonatkozó szerződés kiegészítésben rögzített ténnyel, ezért a hatóságnak tisztázni kellett volna, hogy az üzemtartó jogosultság fennáll-e. E megállapítás ellenére a bíróság álláspontja szerint, mivel a szerződés kiegészítést az üzemeltetői jog jogosultja nem írta alá, ez a rendelkezés vele szemben nem hatályosult, így az alperesi eljárás tárgyhöz sem tartozhatott.

Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázatlansága miatt az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. Az új eljárásra előírta annak tisztázását, hogy üzemtartó jogosultság fennáll-e. Ennek kiderítéséhez előírta a felperes nyilatkoztatását. Kifejtette, hogy a hatóság a tényállás tisztázása után dönthet ismételten a kérelem tárgyáról.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetet elutasító határozat hozatalát, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdését, 6.§ (1) bekezdését. Állította, hogy az elsőfokú bíróság a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdését jogszabálysértően, szűkítően értelmezte, mert e rendelkezés a lajstromba bejegyzett jogosult hozzájáruló nyilatkozatától teszi függővé a jogok és jogilag jelentős tények bejegyzését. Állította, hogy a jogszabály szövegének helyes értelmezése szerint a bejegyzett jog jogosultja hozzájárulásához szükség van, az üzemtartó jog bejegyzett jog, így az annak a jognak a jogosultja részéről szükséges a bejegyzési hozzájárulás. Ez az értelmezés felel meg a lajstromrendelet 6.§ (1) bekezdésében rögzített közhitelesség elvének is.

Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság új eljárásra utasító rendelkezése ellentétes az ítéletben foglalt ténymegállapítással, mert maga a bíróság rögzítette, hogy a szerződés kiegészítésben foglalt üzemeltetői jog megszűnésére vonatkozó szerződési kikötés nem hatályosult, mert azt az üzemtartó jog jogosultja nem írta alá, így szükségtelen a felperes nyilatkoztatása az új eljárásban. A nyilatkozat önmagában nem is igazolhatja az üzemtartó jog megszűnését, mert erre csak okirat lehet alkalmas. Mindezek alapján az új eljárásra való utasítás szükségtelen, de értelmezhetetlen is, a jogkérdés eldöntését nem segíti elő.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 272.§ (2) bekezdése és 275.§ (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban megjelölt jogszabálysértések körében vizsgálta felül és azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati kérelem az új eljárásra adott útmutatás ellentmondásossága tekintetében alapos, míg a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdésének megsértése körében alaptalan.

A lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdését a jogerős ítélet nem sértette meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte ezt a rendelkezést, és helyesen állapította meg, hogy nem szükséges bejegyzési hozzájárulás minden, a lajstromba bejegyzett jog jogosultjától, hanem csak a bejegyzendő joghoz szükséges körben, az ahhoz kapcsolódó jog jogosultjának bejegyzési hozzájárulására van szükség. A perbeli esetben a hatóság helyesen állapította meg azt, hogy a motorcsónak üzemeltetési joga és tulajdonjoga elválik egymástól. A vízi jármű tulajdonjoga az eladót, míg az üzembentartói jog egy, a perben nem álló magánszemélyt illeti meg. Az elsőfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy amennyiben a tulajdonjog és az üzembentartói jog elválik egymástól, a tulajdonjog változásához az üzembentartó hozzájárulására nincs szükség, mert a tulajdonjog változás az üzembentartói jogot nem érinti. Téves az a joggyakorlat, amely a lajstromba történő tulajdonjog változás bejegyzéséhez az üzembentartói jog jogosultjának hozzájárulását kívánja meg, mert ezzel az üzembentartónak olyan jogosultságot ad, amely a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdéséből nem vezethető le. Azaz az üzembentartói jog jogosultja nem választhatja meg a tulajdonos személyét azzal, hogy hozzájárulásától függ a tulajdonjog bejegyzése. Az üzembentartói jog jogosultjának ilyen többletjogosítványt tulajdonítani nem lehet, az üzembentartói jog jogosultja csak a saját jogát érintő bármilyen változáshoz adhat bejegyzési engedélyt, vagy dönthet úgy, hogy az üzembentartói jogát érintő bármely változáshoz, jog vagy tény bejegyzéséhez nem járul hozzá. A lajstromrendelet IV. és V. fejezete sorolja fel a lajstromba bejegyezhető jogokat és a lajstromba feljegyezhető tényeket. A tulajdonjogtól külön szabályozott üzembentartói jog nem olyan jog, amely a tulajdonjog változás tekintetében érintett jog lenne, ezért az üzembentartói jog jogosultjának bejegyzési hozzájárulása nem szükséges a tulajdonjog változás iránti kérelem teljesítéséhez.

Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a lajstromrendelet 41.§ (1) bekezdését helytállóan értelmezte, és törvényesen állapította meg, hogy az üzemeltetési jog jogosultjának hozzájárulására nem volt szükség a tulajdonjog változás bejegyzéséhez, ezt a hatóság törvénytörően kívánta meg a kérelem teljesíthetőségéhez.

Ugyanakkor az elsőfokú bíróság az új eljárásra adott útmutatásának indokaként tévesen hivatkozott arra, hogy az alperes nem tisztázta a tényállást arra vonatkozóan, hogy az üzemeltetési jog megszüntetésére sor került-e. Ellentmondóan rögzítette az ítéletében azt, hogy az üzemeltetési jog jogosultja aláírásának hiányában a szerződés kiegészítés az üzembentartói jog jogosultjával szemben nem hatályosult, míg hiányolta annak vizsgálatát, hogy az üzembentartói jogosultság fennáll-e illetve, hogy a tulajdonváltozás az üzembentartói jogosultság megszűnését eredményezhette-e. Mindezek a kérdések a peres eljárásnak nem voltak tárgyai, hisz a bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a kérelemhez kötöttség elvéből következően az eljárás tárgya kizárólag a tulajdonjog változás bejegyzése volt, melyet nem érintett az üzembentartói jog fennállása, vagy annak megszűnése.

Az elsőfokú bíróság a Pp.215. §-át is megsértette, amikor - kereseti kérelem hiányában - vizsgálta az

üzembentartói jog fennállásának kérdését, hiányolva, hogy az nem került tisztázásra a közigazgatási eljárás során. Ez a kérdés a felperes keresetével nem volt érintve, így ezt kereseti kérelem hiányában a bíróság nem is vizsgálhatta volna, és erre vonatkozóan nem is rendelhetett volna el új eljárást. Mindebből következően a Kúria megállapította, hogy az új eljárásra adott útmutatás olyan kérdésre terjedt ki, amelyre nem volt bejegyzési és kereseti kérelem, így az nem vizsgálható, ezért e körben az új eljárás elrendelésére törvénysértően került sor.

A fentiekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a hatóság a tulajdonjog változás bejegyzése iránti kérelmet törvénysértően utasította el, ezért megváltoztató jogkör hiányában a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta az indokolás új eljárásra adott útmutatási része megváltoztatásával. Az új eljárásban a kérelem szerint a tulajdonjog változásról kell rendelkezni.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett (Pp. 78.§ (2) bekezdés).

Az alperes személyes illetékmentessége miatt a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján a le nem rótt felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

2013. szeptember 18.

***Dr. Buzinkay Zoltán sk. a tanács elnöke,
Gizella sk. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika sk. bíró***

Dr. Márton